

OBSAH

Úvod... 5

1 Migračné pohyby: základná terminológia, klasifikácia, ich kultúrne a sociálne aspekty ... 7

1.1 Základné teoretické východiská... 7

1.1.1 Typológia migračných pohybov... 9

1.1.2 Medzinárodná migrácia... 13

1.1.3 Transmigrácia... 14

1.1.4 Socio-ekonomický pohľad na medzinárodnú migráciu... 15

1.1.5 Dôsledky migrácie... 16

1.1.6 Medzinárodná migrácia v krajinách V4... 17

1.2 Kultúrne a sociálne aspekty migrácie... 20

1.2.1 Kultúrna identita... 22

1.2.2 Multikulturalizmus... 26

1.2.3 Kultúrne hodnoty... 27

1.2.4 Kultúrne bariéry... 31

2 Národnostný princíp a politika transferu obyvateľstva v 20. storočí (teoretické východiská a európske súvislosti problematiky)

• 33

3 Stredná Európa v pohybe: Migrácie a etnické transfery v priestore krajín V4 počas druhej svetovej vojny a po roku 1945 ako determinanty ich súčasnej podoby... 53

3.1 Migrácie a etnické transfery v rokoch 1938 -1945... 53

3.1.1 Deštrukcia židovskej menšiny v stredoeurópskom priestore ako modelový príklad priemyselných etnických čistiek... 53

3.1.2 Slovania v extermináčnej politike nacistického Nemecka (na príklade Čechov, Slovákov a Poliakov)... 77

3.2 Migrácie a etnické transfery po roku 1945... 82

4 Překračování hranice a emigrace v Československu a východní Evropě ve 20. století... 99

4.1 Právní regulace emigrace před rokem 1945... 100

4.2 Kriminalizace nedovoleného překročení hranice a emigrace v SSSR... 105

4.3 Aplikace sovětského přístupu k emigraci v Československu... 110

*4.4 Zeslabení represe v SSSR. Částečné uvolnění cestování
v Československu... 116*

4.5 Změny v roce 1968 a normalizace... 123

4.6 Dekriminalizace nedovolené emigrace... 130

*4.7 Kriminalizace nedovolené emigrace v jiných státech východní Evropy...
131*

4.7.1 Albánie... 131

4.7.2 Bulharsko... 131

4.7.3 Jugoslávie... 137

4.7.4 Maďarsko... 137

4.7.5 Německá demokratická republika... 140

4.7.6 Polsko... 150

4.7.7 Rumunsko... 153

4.8 Uvolnění cestování v SSSR... 155

Shrnutí, závěr... 156

Autoři... 160